

Verdieping voor onderweg? Luister naar Appèl!

Appèl is de tweewekelijkse podcast van de Mr. Hans van Mierlo Stichting. Een podcast waarin we op zoek gaan naar vernieuwende oplossingen voor politieke en maatschappelijke vraagstukken vanuit een sociaal-liberaal perspectief.

De afgelopen tijd spraken we onder meer met Nationale Ombudsman Reinier van Zutphen over **ongekend onrecht** en verscheurd vertrouwen: hoe maakt de overheid het weer goed met de burger? Met onderzoeker Dorine van Norren spraken we over wat we kunnen leren van – letterlijk – grensverleggend denken over **klimaatverandering**; met politiek filosoof Josette Daemen over **ideologie in de gemeenteraad**; met CBS-econoom Peter Hein van Mulligen over het **deeltijd dilemma** op de arbeidsmarkt; en met hoogleraar mensenrechten Barbara Oomen over de staat van de **rechtsstaat**.

Je vindt Appèl via je favoriete podcast-app. Nooit meer een aflevering missen? Abonneer je op Appèl en krijg een melding wanneer een nieuwe aflevering beschikbaar is.

Appèl Podcast

Beluister op je favoriete podcast-app!

woord vooraf

VERZET

Over de hele wereld komen mensen in verzet om te strijden voor een rechtvaardiger en democratischer bestaan. In Irak eist de *Tishreen* ('oktober') beweging al jaren grote economische, sociale en politieke hervormingen van een corrupte politieke elite. In Hongarije organiseerden de oppositiepartijen voorverkiezingen om komend jaar een gezamenlijke kandidaat te kunnen presenteren tegenover het *Fidesz* van Viktor Orbán. In Bangladesh, waar het autoritaire regime de wegen voor protest steeds verder afsluit, blijven mensen zich uitspreken, terwijl ze hun woorden zorgvuldiger moeten kiezen.

In deze *Idee* lichten we een aantal plaatsen uit waar verzet en macht botsen. Gewoontegetrouw is de laatste *Idee* van het jaar een internationale editie, waarbij het geografisch zwaartepunt in het Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA) ligt. Ongeveer de helft van de artikelen is daarom in het Engels, van de hand van denkers en activisten van binnen en buiten de MENA-regio. Zij reflecteren op strategieën van verzet, waaronder burgerschapsvorming, de inzet van sociale media en straatprotesten.

Wat maakt verzet legitiem en urgent? Op die vraag geeft Diana Moukalled – toonaangevend journalist uit Libanon en medeoprichter van het onafhankelijke mediaplatform *Daraj* – een tweeledig antwoord in haar interview met *Idee*. Enerzijds draait haar verzet om rechtvaardigheid: 'Ik ben één van de Libanezen die hun spaargeld is kwijtgeraakt toen het bankensysteem omviel in 2019. Ik ben één van hen die werden getroffen door de explosie in Beiroet.

De enige manier waarop ik op dit onrecht kan reageren, is door mijn werk te blijven doen.' Anderzijds draait haar verzet om een streven naar een samenleving waarin verschillende sociale en culturele groepen gezien worden: 'Tussen de twee uitersten [die de mainstream media vertolken, red.] zijn er zoveel andere stemmen en verhalen die niet worden gehoord.'

Dat biedt ook inspiratie voor sociaal-liberalen in Nederland. Het *Appèl* van het Initiatiefcomité D'66 was een pleidooi voor debat en onenigheid in een tijd waarin de spelregels de politiek 'gelijkvormig' hadden gemaakt. 55 jaar na dato maakt D66 ontegenzeggelijk deel uit van de gevestigde politieke orde. Hoe kom je vanuit die positie in verzet tegen onrechtvaardigheid? Rebecca Gomperts, activist voor vrouwenrechten en abortus, is kritisch op D66 in gesprek met *Idee*. Ze waarschuwt de jonge generatie om scherp te blijven. 'Er is een soort mentaliteit dat alles moet worden vastgelegd in regels. Hou daarmee op. Bij elke wet moet je je afvragen: wat is nou eigenlijk de meerwaarde hiervan?'

En hoe waarborg je vanuit die positie de ruimte voor verscheidenheid, ook en vooral wanneer je het fundamenteel met elkaar oneens bent? De coronapandemie is misschien wel een lakmoesproef voor de liberalen. Hoe bied je ruimte voor botsende perspectieven en conflict, zonder dat je daarbij mensen uitsluit? En hoe kom je in verzet tegen zowel het technocratische als het populistische denken, die beide suggereren dat er maar één juist antwoord is op maatschappelijke vragen?

Afke Groen
hoofdredacteur *Idee*
afke.groen@d66.nl

